

що зумовлено нормою реакції генотипу. Це підтверджується лімітами (min-max). Так, показник мінімальної довжини колоса у зоні Лісостепу становив 7 см, а у зоні Полісся – 6,1 см у сорті ‘Етюд’ (UKR). Максимальний – 13,1 см, а у зоні Полісся – 11,8 см у сорті ‘Панянка’ (UKR). Кількість колосків у колосі знаходилася в межах від 13,3 шт. у сорті ‘Етюд’ (UKR) до 21,0 шт. – ‘Leguan’ (CZE) у зоні Лісостепу України, а для зони Полісся – 11,1 шт. у сорті ‘Етюд’ (UKR) до 18,9 шт. – ‘Koksa’ (POL). Найбільш озерними (більше 40 г) для зон Лісостепу та Полісся України виявились: ‘Leguan’ (CZE), ‘Koksa’, ‘Ясна’ (POL), ‘Сімкода миронівська’, ‘Струна миронівська’, ‘Панянка’ (UKR), ‘Veneta’ (SYR) та ін. Маса зерна з колоса у сортів різного еколого-географічного походження на Носівській селекцій-

но-дослідній станції знаходилася на рівні 2,2 г, що вище на 0,25 г порівняно з показниками в зоні Лісостепу України. Практичний інтерес для селекційної роботи становлять сорти за комплексом даних ознак: ‘Харківська 26’, ‘Сімкода миронівська’, ‘Струна миронівська’, ‘Панянка’ (UKR), ‘Koksa’, ‘Ясна’ (POL), що характеризувалися високим потенціалом продуктивності.

За результатами досліджень виділені сорти різного еколого-географічного походження пшениці м'якої ярої для зони Лісостепу – ‘Струна миронівська’, ‘Панянка’ (UKR), ‘Ясна’, ‘Koksa’ (POL), ‘Leguan’ (CZE) та зони Полісся – ‘Харківська 26’, ‘Сімкода миронівська’, ‘Героїня’ (UKR), ‘Koksa’ (POL), ‘Leguan’ (CZE), що рекомендовані як високопродуктивні батьківські компоненти для схрещувань.

УДК 633.15:631.56:006.015.5

Бобер А. В., канд. с.-г. наук, доцент кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б. В. Лесика

Левчук О. А., студент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: Bober_1980@i.ua

ДИНАМІКА ЯКОСТІ ЗЕРНА ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ І ТРИВАЛОСТІ ЗБЕРІГАННЯ

Зерно кукурудзи за нормальних умов здатне давати відмінну сировину для продовольчих і фуражних цілей. Часто зерно буває низької якості внаслідок порушення умов післязбиральної обробки та зберігання. Тому, встановлення оптимальних умов і термінів зберігання зерна кукурудзи, з метою використання його на різні цілі, є актуальним завданням сьогодення.

Дослідження проводилися на базі лабораторій кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б. В. Лесика із зерном кукурудзи, вирощеним на ділянках стаціонарного дослідження кафедри генетики, селекції і насінництва ім. проф. М. О. Зеленського, що розміщені у ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція». Для вивчення впливу умов та тривалості зберігання зерна кукурудзи досліджено 7 гібридів у порівнянні із стандартом ‘Пустоварівський 280 СВ’. Зразки зерна кукурудзи зберігались протягом 12 місяців у нерегульованому температурному режимі (в умовах складських приміщень) (контроль), та регульованому температурному режимі (при температурі +5... +10 °С) у лляних мішках.

Проведеними дослідженнями встановлено несуттєвий вплив режимів зберігання на вологість зерна різних гібридів. Показник вологості змінювався в межах 0,6 %, що є несуттєвим при середній вологості зберігання 13,3 %. Після 12 місяців зберігання порівняно із початковими показниками натура зменшилася в середньо-

му на 0,3 % (відносних), і коливалася в межах 738–756 г/л. За регульованого режиму зберігання зерна кукурудзи показник натури змінювався поступово, і забезпечив в кінці зберігання не нижчі показники порівняно із початковими, з різницею в межах 1–4 г/л. Дану різницю можна пояснити похибкою досліджень, за якої допускається коливання в межах 5 г/л. За зберігання зерна в умовах нерегульованого режиму найвищий показник енергії проростання після 12 місяців відмічено у гібридів ‘Пустоварівський 280 СВ’ – 94 %, ‘177×43’ – 93 %, ‘176×69’ – 93 %, ‘176×78’ – 92 %. Деяко менші показники у гібридів ‘176×67’ – 91 %, ‘177×69’ – 90, ‘176×67’ – 89, ‘177×69’ – 87 %. За регульованого режиму зберігання після 12 місяців зберігання енергія проростання була вищою на 3 % у гібрида ‘Пустоварівський 280 СВ’; 8 % – ‘176×67’; 4 % – ‘176×69’; 5 % – ‘176×78’; 11 % – ‘177×43’; 14 % – ‘177×58’; 9 % – ‘177×69’ порівняно із вихідним значенням. Після 12 місяців зберігання зерна різних гібридів кукурудзи в нерегульованих умовах середня схожість становила 91–98 %. Найвища схожість відмічена у гібридів ‘177×43’ – 99 %, ‘Пустоварівський 280 СВ’ – 98 %, ‘176×69’ – 98 %. Схожість в кінці зберігання була вищою порівняно із початковою і при цьому у всіх гібридах задовольняла вимоги стандарту. За регульованого температурного режиму теж спостерігається підвищення схожості на 3–11 %. В кінці зберігання схожість становила в межах 93–99 %.